

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 18. september 2013 truffet vedtak i

Sak nr: 36/13 (arkivnr: 201300236-13)

Saken gjelder: Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett.

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Jeppe Normann
Svein J. Magnussen
Björg Tørresdal

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kunne danne grunnlag for ugyldighetssøksmål.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Innledning:

Ved brev av 16. april 2013 har A inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt innklagede, som ved brev av 17. juni 2013 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra begge parter prosessfullmektiger, som har kommentert klagen ved brev av 10. juli og 5. august 2013. Domstolleder ved X tingrett, sorenskriver E, er orientert om klagen.

Saksfremstilling:

Klagen har sin bakgrunn i krav om erstatning mot en håndverker. Klager var saksøker i saken. Hovedforhandling ble avholdt 23. januar 2013. Innklagede var dommer i saken.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Dommeren åpnet hovedforhandlingen med å si: "Hva gjør dere her? Vi har så mange membransaker". Etter få minutter følte hun at dommeren ikke hadde satt seg inn i saken og at han heller ikke var særlig interessert i den. Hun forklarte dommeren at samsvarserklæring fra elektriker er lovpålagt. Til dette svarte dommeren: "Hva i all verden skal du med det?" Dommeren la videre feilaktig til grunn at partene hadde inngått et forlik i november 2010. Dommeren bestemte deretter at alle vitneavhør skulle avlyses. Hun forsto heller ikke hvorfor dommeren ikke eksaminerte motparten. Etter at saken var avsluttet overhørte hun følgende kommentar fra motpartens advokat: "Nå var vi heldige."

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Det er ikke riktig at han startet hovedforhandlingen slik klager hevder. Hovedforhandlingen startet på vanlig måte ved at retten ble satt og med presentasjon av rettens aktører. Han var hverken uinteressert eller uforberedt – tvert i mot var han godt forberedt ut fra sakens dokumenter. En utfordring i saken var at partene hadde inngått et utenrettslig forlik i november 2010. Advokatenes innledningsforedrag dreide seg mye om forlikets prosessuelle og materielle betydning i saken. Under saksøktes forklaring fikk han inntrykk av at hun ikke helt forsto betydningen av det allerede inngåtte forlik. Partsforklaringen utviklet seg etter hvert til en åpen samtale og deretter forlikdrøftelser. Det kan være riktig at han i den forbindelse spurte klager om hvorfor "en samsvarserklæring" var viktig for henne. Partene forhandlet deretter uten aktiv deltakelse fra ham. Partene inngikk rettsforlik klokken 1420, slik det fremgår av rettsboken. Det er riktig at saksøkte ikke avga en formell partsforklaring. Årsaken til dette var at partene startet forliksforhandlinger i løpet av saksøkers partsforklaring. Det er ikke riktig at han bestemte at alle vitneavhør skulle avlyses. Etter at rettsforliket var inngått, ga advokatene beskjed til sine vitner om at saken var forlikt. Både han og saksøktes advokat redegjorde for at det ikke var aktuelt med vitneførsel etter at forliket var inngått. En mulig forklaring på klagers oppfatning av forhandlingene, kan være at hun er misfornøyd med rettsforliket.

Prosessfullmektig – advokatfullmektig C – har i hovedsak uttalt følgende:

Det er positivt uriktig at hun etter sakens avslutning skal ha sagt til sin klient (saksøkte) at: "Nå var vi heldige." Forliksforhandlingene ble gjennomført på vanlig måte, og dommeren ivaretok begge parter interesser på en tilfredsstillende måte. Det er ikke grunnlag for å kritisere dommerens håndtering av saken. Klagen fremstår som grunnløs.

Prosessfullmektig – advokat D – har i brev av 5. august 2013 meddelt at han har ingen merknader til klagen.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg muntlig for utvalget.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptre i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Klagen gjelder dommerens opptreden under hovedforhandling den 23. januar 2013.

Klager har i hovedsak anført at innklagede virket uforberedt, uinteressert og at han kom med kritikkverdige uttalelser under forhandlingsmøtet. Klager har videre anført at dommeren feilaktig la til grunn at partene tidligere hadde inngått utenrettslig forlik, at dommeren besluttet å avskjære videre vitneførsel og at dommeren ikke avhørte motparten.

God dommerskikk har å gjøre med hvordan dommeren utfører sine oppgaver og er knyttet til en rekke forhold. En dommers møteledelse og opptreden overfor parter og andre aktører i retten, vil være sentralt i denne sammenheng. Grov, ubehøvlet opptreden i et rettsmøte kan rammes. Det samme gjelder andre utslag av slett møteledelse.

Forarbeidene til domstoloven kapittel 12 beskriver mer inngående hva som er retningsgivende for utvalgets vurdering av dommeratferd, jf. Ot. prp. nr. 44 (2000-2001) særlig side 199 og NOU 1999:19 side 325 flg., særlig side 326 første spalte. For Tilsynsutvalget er det av betydning om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 174.

De etiske prinsippene for dommeratferd ble vedtatt 1. oktober 2010. Disse skal fremme tilliten til domstolene og deres avgjørelser, samt fungere som retningslinjer for hva som er god dommerskikk. Prinsippene er en viktig rettesnor ved Tilsynsutvalgets konkrete vurderinger.

Det må være påvist konkret klanderverdig atferd for at Tilsynsutvalget skal kunne ilegge disiplinærtiltak.

I foreliggende sak mener utvalget det ikke er sannsynliggjort kritikkverdig dommeratferd, slik klager har beskrevet det. Klagers fremstilling av dommerens opptreden er ikke bekreftet, hverken av innklagede eller motpartens prosessfullmektig. Innklagede utelukker ikke at han kan ha spurt klager om behovet for en samsvarserklæring, men at dette i tilfelle ble gjort i forbindelse med partenes forliksdrøftelser.

Det foreligger ikke konkrete holdepunkter i saken som sannsynliggjør at klagers beskrivelse er korrekt. Tilsynsutvalget har konkludert med at innklagede ikke har opptrådt i strid med god dommerskikk.

Anførselene i klagen om at dommeren la til grunn at det tidligere var inngått utenrettslig forlik og om dommeren besluttet avskjæring av vitnebevis og motpartens partsforklaring, går utvalget ikke nærmere inn på. Dette ligger utenfor utvalgets mandat å vurdere. Det vises her til domstoloven § 236 fjerde ledd hvor det er bestemt at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen. Tilsvarende begrensning må gjelde for eventuell overprøving av rettsforlik etter tvisteloven § 19-12.

Klagen avvises derfor i den utstrekning den gjelder forhold som kunne danne grunnlag for ugyldighetssøksmål etter tvisteloven § 19-12.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kunne danne grunnlag for ugyldighetssøksmål.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.